

Inhoudsopgave

Thema 15 – Kennismaken	7
Les 1 – Vertellen over jezelf	8
12 Zinnen: beroepen	19
Les 2 – Vertellen over je dag	21
17 Grammatica: nog niet, niet meer	25
Woordenlijst	30
Thema 16 – De woning	33
Les 1 – Een woning beschrijven	34
3 Grammatica: positiewerkwoorden	38
Les 2 – Woningen vergelijken	50
19 Grammatica: je mening geven	55
Woordenlijst	64
Thema 17 – Relaties	71
Les 1 – Uiterlijk en karakter	72
3 Grammatica: dit is, dat zijn	74
Les 2 – Familie en vrienden	83
Woordenlijst	101
Thema 18 – Gezond leven	107
Les 1 – Voeding	108
2 Grammatica: advies geven	109
5 Grammatica: een vriendelijk verzoek doen	113
10 Grammatica: gebiedende wijs met maar	117
13 Woordenboek	121
Les 2 – Sporten	125
28 Grammatica en zinnen: je mening geven	140
Woordenlijst	146
Thema 19 – Eten en drinken	153
Les 1 – Eten bereiden	154
2 Eenheden	155
5 Grammatica: beleefde gebiedende wijs	158
8 Zinnen: de juiste toon	159
15 Grammatica: positie- en actiewoorden	165
19 Grammatica: 'wat' of 'er ... een'	168
22 Grammatica: voltooid deelwoord als bijvoeglijk naamwoord	169
25 Grammatica: voordat en nadat	171
Les 2 – Uit eten	173
28 Grammatica: er en daar + voorzetsel	175
30 Grammatica: geen 'er' bij mensen	176
35 Grammatica: waar + voorzetsel	181
Woordenlijst	187

Thema 20 – Instanties	193
Les 1 – Belasting en gemeente	194
1 Grammatica: 'voor' en 'om ... te'	194
Les 2 – Overheid en rechtspraak	203
10 Zinnen: mening geven en mening vragen	203
15 Grammatica: dan en toen	211
Woordenlijst	218
Thema 21 – Vervoer	224
Les 1 – Openbaar vervoer	225
2 Grammatica: 'er' bij een onbepaald onderwerp	225
4 Grammatica: onbepaald onderwerp	226
Les 2 – Op de weg	240
17 Grammatica: plaats van het wederkerende voornaamwoord	241
Woordenlijst	253
Onregelmatige werkwoorden verleden/voltooid tijd	261
Werkwoorden met vaste voorzetsels	265

Thema 15

Kennismaken

Les 1 Vertellen over jezelf

1 Spreken: voorstellen

Loop rond door het klaslokaal. Als je een medecursist tegenkomt stel je je eerst voor. Daarna stel je een vraag. Je kunt een vraag kiezen van de lijst hieronder, of zelf een vraag verzinnen. Je medecursist geeft antwoord. Dan stelt hij of zij een vraag aan jou. Als jullie allebei antwoord hebben gegeven, lopen jullie weer rond, op zoek naar een andere medecursist. Herhaal dit tot je minimaal twee keer met iedereen hebt gesproken.

voorbeeld

Cursist A: Dag, ik ben Brian.

Cursist B: Hallo, ik heet Anna.

Cursist A: Waar woon je?

Cursist B: Ik woon in Rotterdam. Heb jij kinderen?

Cursist A: Ja, ik heb twee kinderen. Een zoon en een dochter.

Vragen:

Hoe gaat het met je?

Waar werk je?

Heb je kinderen?

Ben je getrouwd?

Waar woon je?

Waar kom je vandaan?

Doe je een sport?

Hoelang woon je al in Nederland?

2 Grammatica: tegenwoordige tijd

Vul de goede vorm van het werkwoord in. Gebruik de tegenwoordige tijd.

Tegenwoordige tijd

Weet je nog?

ik	drink	
jij, u, hij, zij	drinkt	drink jij?
wij, jullie, zij	drinken	

Hallo, ik ben Inge. Ik ben getrouwd met Paul. Samen _____ (hebben) we drie kinderen.

Ik _____ (werken) als docent op een basisschool. De les _____ (beginnen) om half negen, maar ik moet er altijd eerder zijn om de les voor te bereiden. Ik _____ (geven) les aan kinderen van 7 en 8 jaar oud. In de ochtend _____ (zitten) de kinderen in de kring. Daarna _____ (laten) ik de kinderen buiten spelen. De rest van de ochtend

_____ (maken) de kinderen rekensommen of lezen ze een boek.

Tijdens de lunch _____ (kletsen) ik graag met mijn collega's over wat er in de les is gebeurd. Na de lunch _____ (leren) de kinderen Engels, en gaan ze knutselen.

De les _____ (duren) tot half vier. Dan _____ (gaan) ik nog niet naar huis, want ik moet vaak overleggen met collega's. Ik _____ (moeten) ook goed opschrijven wat er allemaal in de les is gebeurd. Dat kost veel tijd.

Mijn collega Roos is conciërge. Zij _____ (maken) de school schoon. De kinderen _____ (vinden) haar altijd heel aardig. Petra is de directeur. Zij _____ (komen) soms langs in de les.

Ik _____ (vinden) mijn werk erg leuk. Soms zijn de kinderen heel druk. Dan _____ (kosten) het werk veel energie, en ben ik aan het eind van de dag heel moe. Gelukkig _____ (begrijpen) mijn man Paul dat goed.

3 Grammatica: tegenwoordige tijd

Werk in tweetallen. Cursist A leest de zin, cursist B zegt de zin met het nieuwe onderwerp tussen haakjes.

voorbeeld

Cursist A

Ik studeer Nederlands (Hij)

Cursist B

Hij studeert Nederlands

Cursist A

1. Mijn vader leest de krant.
2. De docent helpt mij.
3. Ik ben vandaag bezet.
4. Kunnen jullie stil zijn?
5. Ik installeer de tv.
6. Zij ontwikkelen computers.
7. De eend zwemt in de gracht.

Cursist B

- (Wij)
(Mijn vriend)
(Zij)
(Jij)
(De monteur)
(Het bedrijf)
(De vissen)

Cursist B

1. Ik sta op de bus te wachten.
2. Wij tellen ons geld.
3. Wij wandelen elk weekend.
4. Wij schilderen ons huis.
5. De cursisten gaan naar school.
6. De docent adviseert mij.
7. We willen de afspraak verzetten.

Cursist A

- (Jullie)
(Hij)
(Ik)
(De schilder)
(Mijn dochter)
(De verkoper)
(De baas)

Inversie**Weet je nog?**

Als een zin niet met het onderwerp begint, staat het onderwerp achter het werkwoord.

Morgen komt de monteur.

De persoonsvorm staat dus altijd op de tweede plaats.

- a. Kijk nog een keer naar de zinnen van oefening 2. Welke zinnen hebben inversie?
Zet een cirkel om het werkwoord en het onderwerp in de zinnen met inversie.

voorbeeld

Samen(hebben we)drie kinderen

- b. Zet de woorden in de goede volgorde. Begin met het woord met de **Hoofdletter**.

1. wij – **V**orige week – ingevuld – het formulier – hebben

2. sport – ik – **I**n het weekend – samen met mijn broer – altijd

3. geeft – een concert – morgen – deze band – **I**n Amsterdam

4. hebben – **O**p school – een brief – we – geschreven

5. overlegd – het team – heeft – **V**anmorgen – op kantoor

6. langs de gracht – ik – **E**lke avond – wandelen – ga

7. van alles – heeft – **I**n die supermarkt – mijn vader – gekocht

8. houdt – een uniek project – **I**n het weekend – hij – zich bezig met

5 Grammatica: inversie

Cursist A stelt de vragen en cursist B geeft antwoord. Maak hele zinnen. Begin met het woord dat gegeven is. Als je klaar bent, wissel je van rol.

Cursist A

1. Hoe laat sta je op?
2. Hoe laat ontbijt je?
3. Wat doe je daarna?
4. Wat doe je doordeweeks?
5. Wat doe je 's ochtends?
6. Wat doe je 's middags?
7. Wat doe je 's avonds?
8. Met wie eet je 's avonds?
9. Wat doe je in het weekend?
10. Wat doe je in je vrije tijd?
11. Wat eet je het liefst?
12. Wat doe je na de les?

Cursist B

- Om ...
- Om ...
- Daarna ...
- Doordeweeks ...
- 's Ochtends ...
- 's Middags ...
- 's Avonds ...
- 's Avonds ...
- In het weekend ...
- In mijn vrije tijd...
- Het liefst ...
- Na de les ...

6 Voorbereiding schrijfexamen

Maak de zinnen af. Gebruik inversie.

voorbeeld

Op maandag werk ik tot 5 uur. Op dinsdag *ben ik om 3 uur klaar met werken.*

1. Vandaag ben ik vrij. Morgen _____
2. Ik vind mijn werk niet meer leuk. Daarom _____
3. Ik kan niet zo goed omgaan met computers. Gelukkig _____
4. Gisteren was het gratis. Vandaag _____
5. Deze week ben ik bezet. Volgende week _____
6. Ik ontbijt niet iedere dag. Vanochtend _____
7. Ik ben dol op fruit. In de supermarkt _____
8. Ik vind het toetje niet lekker. Daarom _____
9. In het dorp is het rustig. In de stad _____
10. Thuis is het kind erg luidruchtig. Op school _____

a. Werk in tweetallen. Lees samen de tekst. Anna en Heleen maken een afspraak.

Anna	Zullen we morgenavond naar de film gaan?	(voorstel)
Heleen	Nee, dan kan ik niet.	(negatieve reactie)
Anna	En vrijdagavond? Zullen we dan gaan?	(nieuw voorstel)
Heleen	Ja, leuk.	(positieve reactie)
Anna	Zullen we om acht uur afspreken?	(voorstel voor tijd)
Heleen	Oké, tot vrijdag.	(afsluiting)

b. Heleen geeft eerst een negatieve reactie en dan een positieve reactie. Bedenk samen nog 3 andere manieren om te zeggen dat je niet kan.

c. Bedenk nu ook 3 andere manieren om te zeggen dat je wel kan (positieve reacties).

d. Voer nu samen gesprekjes zoals in het voorbeeld. Begin om de beurt met een van de voorstellen hieronder.

1. Heb je zin om morgenavond te komen eten?
2. Gaan jullie maandag mee naar de film?
3. Zullen we vanmiddag gaan zwemmen?
4. Heb je zin om volgende week te lunchen?
5. Ga je donderdag mee naar een concert?
6. Kom je volgende week bij ons eten?
7. Zullen we zondag naar de dierentuin gaan?
8. Heb je zin om vanavond wat te gaan eten?

Werk in tweetallen.

Cursist A krijgt agenda A en cursist B krijgt agenda B op de volgende bladzijden.

Jullie willen allebei drie afspraken maken met jullie medecursist. Kijk naar jullie agenda's en maak de afspraken. Schrijf de afspraken op in jullie agenda.

voorbeeld

Cursist A	Zullen we dinsdagavond naar een concert gaan?
Cursist B	Nee, sorry dan kan ik niet. Dinsdagavond ga ik naar de sportschool. Woensdag ben ik vrij.
Cursist A	Op woensdag kan ik. Hoe laat spreken we af?

Agenda cursist A

Cursist A wil de volgende drie afspraken maken:

- samen naar de film (avond)
- samen naar een museum (overdag)
- samen uit eten (avond)

03 MAANDAG		DONDERDAG 06
9:00 <i>Naar de tandarts</i>	● ●	12:00 <i>Lunch met Michael</i> 15:00 <i>Voetbaltraining David</i>
	● ●	
04 DINSDAG	● ●	VRIJDAG 07
10:00 <i>Vergadering ouderraad</i>		12:00 <i>Kinderen vroeg ophalen</i>
20:00 <i>Ouderavond Mirthe</i>		19:00 <i>Etentje bij de bureu</i>
	● ●	
05 WOENSDAG	● ●	ZATERDAG 08
<i>Dagje Amsterdam met René</i>	● ●	<i>Avond: Film kijken bij Eefje</i>
	● ●	
		ZONDAG 09
37		37

Agenda cursist B (oefening 8)

Cursist B wil de volgende drie afspraken maken:

- samen een ijsje eten (overdag)
- samen ontbijten (ochtend)
- samen naar de dierentuin (hele dag)

03 MAANDAG		DONDERDAG 06
12:00 <i>Huisarts</i>	● ●	10:00 <i>Koffie met Michelle</i>
13:00 – 15:00 <i>Nederlandse les</i>	● ●	<i>Avond: Vit eten met Karel</i>
04 DINSDAG	● ●	VRIJDAG 07
9:15 <i>Gesprek psycholoog</i>		11:00 – 12:00 <i>Werkoverleg</i>
16:00 <i>Kapper</i>	● ●	
05 WOENSDAG	● ●	ZATERDAG 08
10:00 – 13:00 <i>Nederlandse les</i>	● ●	
	● ●	ZONDAG 09
		<i>Avond: Wijntje bij Melis</i>
37		37

Werk in tweetallen. Cursist A krijgt werkblad A en cursist B krijgt werkblad B. Op ieder werkblad staat informatie over vier personen. Laat de werkbladen niet aan elkaar zien.

- a. Je gaat de informatie die jij mist, vragen aan je medecursist. Maak eerst goede vragen.

voorbeeld

Woonplaats *Wat is de woonplaats van Laurien? / Waar woont Laurien?*

Beroep _____

Getrouwd _____

Kinderen _____

Hobby's _____

- b. Vul de gegevens in die jij mist. Stel hiervoor de vragen uit opdracht 9a aan je medecursist.
- c. Als je klaar bent, controleer je de antwoorden met het werkblad van je medecursist.

Cursist A

Naam: Laurien

Woonplaats _____

Beroep personeelsmanager

Getrouwd _____

Kinderen _____

Hobby's televisie kijken, lezen, uitgaan

Naam: Robin

Woonplaats Rotterdam

Beroep commercieel medewerker

Getrouwd _____

Kinderen _____

Hobby's wandelen op het strand, sport kijken

Naam: Paul

Woonplaats _____

Beroep storingsmonteur

Getrouwd ja, met Inge

Kinderen ja, twee zoons en een dochter

Hobby's _____

Naam: Rianne

Woonplaats: Utrecht

Beroep _____

Getrouwd _____

Kinderen ja, een dochter: Sterre

Hobby's _____

Cursist B

Naam: Laurien

Woonplaats Utrecht

Beroep _____

Getrouwd nee

Kinderen nee

Hobby's _____

Naam: Robin

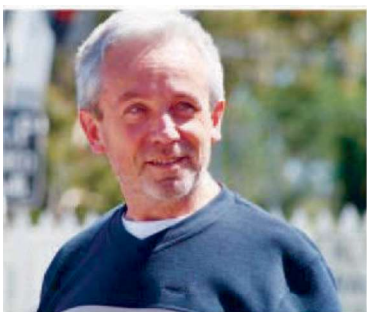
Woonplaats _____

Beroep _____

Getrouwd ja, met Sanne

Kinderen nee

Hobby's _____

Naam: Paul

Woonplaats Baarn

Beroep _____

Getrouwd _____

Kinderen _____

Hobby's koken, gitaar spelen

Naam: Rianne

Woonplaats _____

Beroep verkoopster in een kledingzaak

Getrouwd nee

Kinderen _____

Hobby's winkelen, hardlopen, schilderen

Niet en geen

Weet je nog?

Voor een zelfstandig naamwoord gebruik je **geen**, voor andere woorden gebruik je **niet**.

Voorbeeld: Ik heb **geen** auto. Ik ga **niet** naar school.

a. Werk in tweetallen. Geef antwoord met niet/geen.

1. Heb je kinderen?	Nee, ...
2. Werk je in een winkel?	Nee, ...
3. Heb je een nieuwe baan?	Nee, ...
4. Ga je staatsexamen doen?	Nee, ...
5. Heb jij een eigen huis?	Nee, ...
6. Hou jij van televisie kijken?	Nee, ...
7. Ga je hem uitnodigen?	Nee, ...
8. Kan jullie team goed overleggen?	Nee, ...
9. Ben je creatief?	Nee, ...
10. Kan je goed met computers omgaan?	Nee, ...
11. Heeft de machine een storing?	Nee, ...
12. Is het concert gratis?	Nee, ...
13. Is dit brood vers?	Nee, ...
14. Houd jij je bezig met de planning?	Nee, ...

b. Werk alleen. Bedenk zelf nog 5 vragen

c. Werk samen. Stel de vragen aan elkaar en geef een antwoord met niet/geen.

Je hebt een nieuwe baan. Je baas vraagt je om een mail te schrijven naar de hele afdeling waarin je jezelf voorstelt. Schrijf de mail. Gebruik de antwoorden die je hierboven hebt opgeschreven. Vertel ook iets over wat je doet in je vrije tijd.

Beste nieuwe collega's,

Graag stel ik mezelf even voor. _____

Leer de zinnen.

Vertellen wat je beroep is

Bij een beroep gebruik je geen *de*, *het* of *een*.

Ik ben bakker.

Ik ben docent.

Ik ben schoonmaker.

Ik werk bij een electronicabedrijf.

Ik werk in een ziekenhuis.

Ik werk als personeelsmanager bij een bank.

Ik werk als verzorger in een bejaardentehuis.

Ik werk voor een bedrijf dat vliegtuigen bouwt.

Ik werk voor een bedrijf dat meubels verkoopt.

Werk in tweetallen. Cursist A stelt een vraag, cursist B antwoordt met een goede zin. Gebruik de beroepen op de foto's en de zinnen in het kader van nummer 12. Wissel daarna van rol.

Vragen

1. Wat voor werk doe jij?
2. Wat voor werk doet je man/vrouw?
3. Wat voor werk doet je zoon?
4. Wat voor werk doet je dochter?

Examentip spreken

Ben je niet getrouwd, of heb je geen kinderen? Geef dan toch antwoord. Je hoeft niet de waarheid te spreken op het examen, maar je moet wel altijd iets antwoorden.